

Nr. 91 (10441) * 2021 m. gruodžio 1 d., trečiadienis

Kaina - 0,45 Eur

Šiandien – mėnulio delčia. Saulė teka 8 val. 18 min., leisis 15 val. 57 min. Dienos ilgumas 7 val. 39 min.
Vardadieniai: šiandien – Baltenė, Baltenis, Baltys, Butigeidas, Eligas, Eligija, Eligijus, Nata, Natalė, Natalija, Natas, rytas – Aura, Aurelija, Aurėja, Milkanta, Milkinta, Milmantas, Svirbutas, Svirgaila, Svirganta, Svirgauda, Svirgaudas, Svirgeda, Svirgedas, Viviana, penktadienį – Atalija, Audinga, Audingas, Ksavera, Ksaveras, Ksaverija, Linvyda, Linvydas, Linvydė.
Gruodžio 1 – Pasaulinė AIDS diena. Gruodžio 2 – Tarptautinė vergovės panaikinimo diena. Gruodžio 3 – Tarptautinė neigaliųjų žmonių diena. Lietuvos advokatūros diena.

Didžiosios šventės belaukiant...

Prienų J. Marcinkevičiaus bibliotekos Skriaudžių skyrius moka pradžiuginti atėjusiuosius knygų paskaityti, prie kompiuterio padirbėti ar smagiai pašnekučiuoti. Rudenį čia smagu į margaspalves puokštės pasižvalgyti, o žiemą renkamės Advento vainiką pasipuošti.

Bibliotekininkai Ramunei Cešienei nestinga idėjų ir patarimų, kad kiekvienas darbelis džiugintų akis ir širdį. Pirmam sniegui papuošus gatves ir laukus, moterys rinkosi pabendrauti, šventinėmis nuotaikomis pasidalinti, namų puosmenas pasigaminti. Šalia knygose nugulusių istorijų gimė ne viena savo rankomis ir širdimi sušildyta dovana sau, draugei, mamai... Nuo širdus aciū Bibliotekininkai Ramunei, kad pakvietė pabendrauti, pasidžiaugti artėjančiomis šventėmis, pasigaminti savo namams jaukumo lašelį.

Renginio dalyvės

GRASTA
AKMENS ANGLIS
BRIKETAI, GRANULĖS
8 687 36216
Kestučio g. 99, Prienai
www.grasta.lt
VASAROS NUOLAIDOS!!!

Kalėdinį dovanų mugę
Gruodžio 7–8 dienomis
Laisvės aikštėje, Prienuose

iki Prisijunk prie IKI
IKI parduotuvei S. Dariaus ir S. Girėno g. 24,
Birštone leškome:
• kasininkų (-ių)-pardavėjų,
• pardavėjų-konsultantų (-čių).
Neturinčius darbo patirties – apmokome
8 650 59 687 atranka@iki.lt

Tikisi, kad sveikatos sistemos pertvarka Prienų rajonui nebus skausminga

2-6 p.

Įgyvendintas projektas „Stipri šeima Prienuose“

3 p.

Kur užkasti partizano J. Lukšos-Daumanto palaikai?

4 p.

Jautrios jaunimo istorijos virs meno kūriniais

5 p.

Jūratė Zailskienė: Andalūzija – kraštas, kuris ne tik 8 p. nustebino, bet ir privertė įsimylėti

Tolerancijos laukas

Kelias atsiranda bekeliaujant...

Praėjusių metų liepos 25-osios „Gyvenime“, publicacijoje „Statyi geriau nei griauti...“, rašėme apie Veiveriuose, tarpukario Lietuvoje buvusio pavyzdinio Ambrazevičių ūkio žemėje stovėjusio paminklinio kryžiaus lemtį ir jo atstatymo galimybes.

1933 metais Jono Ambrazevičiaus, pagerbiant Jėzų Kristą, pastatytas kryžius atlaikė visas užgriuvusias karą metų ir kolūkinį laiką negandas, nebuvu paliestas ir po Nepriklausomybės atkūrimo, atsidūrės „žaliuosiuose plotuose“, reikalinguose valstybės poreikiams, bet ēmė ir nuvirtė ar buvo nuverstas, kai vėl atsidūrė privačioje žemėje. Tik, žinoma, ne Ambrazevičių, bet kitų savininkų, nes dėl „valstybės poreikių“ žemė Jono Ambrazevičiaus anūkams savo laiku nebuvo gražinta.

Tad praėjusių metų pavasarį radusis kryžiaus duženas ir sužinojusi, kad sklypas jau išimtas iš „žaliųjų plotų“ sąrašo, atiduotas už atkelą žemę ir jau spėtas perparduoti kitam savininkui, Ambrazevičių provaikaitė Rūta Ambrazevičiūtė-Vilkauskienė suprato prarandanti paskutinį ryšį, siejantį su giminės šaknimis. Kita vertus, prarandanti, bet gal dar nepradarusi. Taip gimbė mintis ieškoti kelio ir bendrakeleivių,

(Nukelta į 3 p.)

Atstatytą paminklą pašventino kunigas Kazimieras Skučas.

Būkite su „Gyvenimu“ ir 2022-aisiais!

Daug kas brangsta,
„Gyvenimo“
prenumerata – ne

Susitinkame
trečiadieniais
ir šeštadieniais!

„Gyvenimą“ Jūs galite užsiprenumeruoti paštuose, pas laiškanešius, išsikvesti mobiluji laiškaneši Lietuvos pašto bendruoju informacijos telefonu 8 700 55 400.

Taip pat „Gyvenimą“ Lietuvos pašte galima užsiprenumeruoti internetu www.prenumeruok.lt
Redakcijoje: tel.: (8 319) 60 012, 8 605 19 327, rašykite el.p. zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

Užsisakę „Gyvenimą“
metams ir pusmečiui, Jūs
dar dalyvausite ir žaidime,
kuriame, kaip ir kasmet, –
dovanos.

Visiems užsiprenume-
ravusiems „Gyvenimą“ do-
vanosime ir 2022 metų
laikraščio kalendorių.

Tarybos posėdis**Daliai Tarybos narių nuotolinis darbas nepatinka – verčiau rinktus i posėdžių salę**

Lapkričio 25 d. vykusiame Prienų rajono savivaldybės tarybos posėdyje buvo priimti 22 sprendimai aktualiais klausimais.

Taryba patvirtino Neformaliojo vaikų švietimo ir formaluji švietimą papildančio ugdymo įstaigų veiklos organizavimo tvarkos aprašą.

Švietimo ir sporto skyriaus vedėjo Rimvydo Zailsko teigimu, patvirtinus Aprašą, Prienų meno mokykloje ir Prienų kūno kultūros ir sporto centre įsigaliotų bendra mokiniai ir suaugusiuji priėmimo į siūlomas ugdymo programas, dokumentumų įforminimo, ugdymo organizavimo, atostogų ir kt. tvarka.

Tvarkos aprašas daugumos balsais buvo patvirtintas po diskusijų, jis papildytas **Audrius Narvydo** siūlymu neapsiriboti Apraše išvardintomis sporto šakomis, ir suteiktis Prienų KKSC mokiniamis platesnė pasirinkimo galimybę mokytis ne tik pagal šiuo metu centre vykdomas, bet ir pagal kitas sporto programas. Tokiu būdu Kūno kultūros ir sporto centru sudarytos sąlygos, nekeičiant Aprašo, parengti ir naujas ugdymo programas.

Visgi, anot R.Zailsko, kiekviena nauja sporto programa turi būti pagrįsta tokiai veiklų poreikiu ir finansavimu. **Rimos Zablackienės** nuomone, poreikis atsiras, kai bus pasiūlyta naujų programų, todėl reikia ne laukti, o pačiams ieškoti trenerių.

Kitu Tarybos sprendimu buvo patikslintos Prienų rajono savivaldybės biudžeto pajamos, jos didėja 284 400 euru, t.y. lėšomis, gautomis iš Europos Sajungos, lėšomis valstybės perduotoms funkcijoms vykdyti, tikslinėmis dotacijomis ir gyventojų pajamų mokesčiu.

Pritarta 520 000 Eur paskolos (kreditinės linijos), 2007 m. paimtos iš AB „Swedbank“, grąžinimo termino pratęsimui iki 2022 m. gruodžio 31 d.

Finansų skyriaus vedėjos **Juritas Čerkauskienės** teigimu, pratekęs kredito linijos grąžinimo terminą, bus nepertraukiama vykdomi Savivaldybės finansiniai įsipareigojimai. Anot jos, dėl nedidelių 1,2 proc. metinių palūkanų ankstesnę paskolą prateisti yra naudingiau, nei imti naują. Per metus paskolos aptarnavimas sudarys 6 240 euru.

Taryba netenkino Prienų miesto gyventojo prašymo atleisti nuo 2021 m. valstybinės žemės nuomas mokesčio (1393,60 Eur). Nuo 2021 m. žemės mokesčio (537,0 Eur) neatleista ir Prienuose veikianti įmonė.

Minėta įmonė yra įrašyta į nukentėjusius nuo COVID-19 pandemijos verslų sąrašą ir yra gavusi iš valstybės paramą. Kadangi įmonė savo pagrindinę buveinę Prienuose įregistruavo šiai metais ir dar tik tvarko patalpas, Tarybos narių nuomone, ji galėtų kreiptis dėl paramos veiklai į Prienų rajono savivaldybės verslo remimo programą.

Nacionalinė švietimo agentūra Savivaldybei perdavė 17 mobilių vaizdo įrašymo ir transliavimo įrenginių (1 vnt. kaina – 1 072,06 Eur, bendra vertė – 18 225,02 Eur).

Taryba sutiko perimti turtą, kuris skirtas švietimo įstaigoms ir bus naudojamas hibridinėms klasėms įrengti – vaikų iki 16 metų mokiniai pagal privalo mojo švietimo programas, švietimo pagalbos paslaugų teikimui, vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymo organizavimui ir koordinavimui. Hibridinės klasės veikla panašiai, kaip ir pandemijos metu išbandytas nuotolinis mokymas.

Atsakydama į Tarybos narės Rimos Zablackienės pastabas, kad tokio skaičiaus mobilių įrenginių ugdymo įstaigoms yra mažoka ir nepakanka, Savivaldybės administracijos direktorė **Jūratė Zailskienė** patikino, kad papildomai 15 000 eurų įrenginių įsigijimui skyrė ir Savivaldybė, todėl situacija pagerėjo, dabar visos mokyklos turi po vieną ar du įrenginius. Tarybos narei pateiktos informacijos nepakako, ji prasė raštu atsakyti į žodinių paklausimą dėl hibridinėms klasėms skirtos įrangos poreikio ir planų pilnai apsiūpinti ja.

Taryba perdavė uždarajai akcinei bendrovei „Prienų vandenys“ Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį videntiekio bokštą su kiemo statiniais Ašmintos kaime ir videntiekio tinklus Vėzioniu kai me, bendra šio turto vertė – 266472,30 Eur.

Turtas investuojamas didinant UAB „Prienų vandenys“ įstatinį kapitalą ir įmonei išleidžiant 91887 paprastąsias vardines akcijas (jų kiekvienos nominali vertė – 2,90 Eur), kurios bus perduotos Prienų rajono savivaldybei.

Taryboje priimti sprendimai ir kitais klausimais, susijusiais su nekilnoamojo turto panaudos satarčių pratešimui, privatizuotų bei parduodamų višame aukcione nekilnoamojo turto objektų išbraukimui/traukimui į sąrašą, būsto pardavimui nuomininkui, buveinių įregistruavimui, trumpalaikio turto (vertė – 2 889,69 Eur) perdavimui Prienų rajono savivaldybės priešgaisrinei tarnybai.

Tarybos nariai patvirtino naujas stacionarinės slaugos paslaugos vieno lovadienio kainas Balbieriškio, Jiezno ir Veiverių pirmėnės sveikatos priežiūros centruose: dalinai apsitaraujantiems pacientams – 35 eurus, o nevaikštantiems ir neapsitaraujantiems pacientams – 40 euru.

Tai padaryta, atsižvelgiant į minimalios algos klimą, medikų algų didinimą ir Lietuvos statistikos departamento skelbiamą kainą (Nukelta į 6 p.)

Gyvenimas

Tikisi, kad sveikatos sistemos pertvarka Prienų rajonui nebus skausminga

Artėja data, iki kurios visos savivaldybės Sveikatos apsaugos ministerijai turi pateikti savo vizijas apie planuojamus sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkos pokyčius. Savivaldybių prasoma jau dabar apsispręsti dėl paslaugų gyventojams teikiimo modelių, pasiskaičiuoti pertvarkai reikalingą preliminarų lėšų poreikį, kad Lietuva galėtų pateikti savo planus Europos Komisijai. Sveikatos sistemos reformai vykdyti iš Europos Sajungos (ES) fondų planuojama gauti 800 mln. eurų.

Iš viešojo erdvėje girdimų komentarų susidaro išpūdis, jog medikų, pacientų ir savivaldovų atstovai pasigenda konkrečių atsakymų, kaip bus vykdoma reforma, todėl ruošiamą pertvarką vertina labiau neišgiamai.

Ministerijos atstovai savo pasiskymuoje akcentuoja, kad reformos esmė – žmogus, t.y. saugus, kokybiškų ir prieinamų sveikatos priežiūros paslaugų pacientams teikimas, efektyvus finansinių resursų, infrastruktūros ir žmogiškių išteklių naujodimas. Ligoninių atstovai atremia: apie kokį paslaugų prieinamumą galima kalbėti, jeigu numatomą žymiai mažinti aktyvaus gydymo lovų skaičių. Medikai, dirbantys rajonuose, primena, kad paslaugos mažose ligoninėse buvo ženkliai „apkarptos“ ankstesnių reformų metu, todėl didžiosios ligoninės jau dabar nesusidoroja su ijas nukreipiamų pacientų draustais ir joms tenkančiu krūviu. Dėl to labiausiai nukenčia pacientai, méniesiai negalintys patekti pas reikiamus specialistus ir atlirkti auksčesnio lygio tyrimus.

Atsakymu dar neturi...

Prienų ligoninės direktorė **Jūratė Milaknienė** kalbėjo dar negaliinti atsakyti į „Gyvenimo“ pateiktus klausimus, kaip reforma palies jos vadovaujama įstaiga. Anot ligoninės vadovės, galutinius sprendimus priims įstaigos steigėja – Prienų rajono savivaldybė, kuri visus, su būsiama reforma susijusius klausimus aptaria ir derina su Sveikatos apsaugos ministerija. J.Milaknienė patikino, kad Prienų ligoninė nebus uždaryta, tačiau, anot jos, kol néra konkretaus sprendimo, dar per anksti kalbėti apie tai, kokios paslaugos joje išliks.

„Galiu pasakyti tiek, kad mūsų Savivaldybė laikosi pozicijos, jog rajone veikiančios sveikatos priežiūros įstaigos turėtų bendradarbiauti sutarčių pagrindu, per daug nekeičiant nusistovėjusios tvarkos. Todėl greičiausiai eisime mažiausiai skausmingu keliu,“ – sakė gydymo įstaigos direktorė.

Pertvarkos viziją teiks ministerijai

Prienų rajono savivaldybės gydytojas **Virginijus Slauta** patvirtino, kad Savivaldybė savo viziją ar pertvarkos gaires (planu to nepavadinsi) ministerijai turės pateikti iki gruodžio 10 dienos.

– Gali būti, kad po pertvarkos keis GMP postų išsidėstymas, pažydzdžiui, dvi brigados budės Prienuose, o trečia – Jiezne ar Birštone. Bet tai tik pasvarstymai..., – kalbėjo Savivaldybės gydytojas.

Rinksis bendradarbiavimo pagal sutartis modeli

Prienų rajono savivaldybės meras **Alvydas Vaicekauskas** patvirtino, kad Savivaldybei buvo pasiūlyta rinktis iš kelijų Sveikatos apsaugos ministerijos parengtų pertvarkos variantų. Jo teigimu, Savivaldybei neprimitinas nei siūlymas rajoninėi ligoninėi jungtis prie didesnės ligoninės, nei Bendruomenės sveikatos centro modelis, sujungiant Prienų pirminės sveikatos priežiūros centrą su ligonine.

– Pasirenkame bendradarbiavimo tarp įstaigų sutarčių pagrindu modeli. Prienų ligoninė ir dabar su Kauno ligoninėmis yra pasirašiusi sutartis dėl atskirų paslaugų teikimo. Prie šios tvarkos ir pasiliemark, jeigu nebus spaudimo iš šalies. Mūsų ligoninėje paslaugos išgyrintos, atsakyta nerentabilijų skyrių.

Tiesa, šiame etape gali tekti uždaryti Vaikų ligų skyrių, nes Jame nėra pakankamai mažųjų ligoniukų, ir ligoninė patiria nuostolių. Nedaug atsilaisvintų lovų, bet jos reikalingos Vidaus ligų skyriaus pacientams. Šiuo metu, kai ligoninėje įsteigtas COVID-19 skyrius, vietų trūksta. Dalis mūsų rajono gyventojų, sergančių kitomis ligomis, nepatenka į ligoninę, tenka prašyti į kitų miestų gydymo įstaigas, – kalbėjo A.Vaicekauskas.

Mero tvirtinimu, ministerija paziadėjo skirti finansavimą toms savivaldybėms, kurios pasirinks vieną iš pasiūlytų pertvarkos modelių pertvarkymams įgyvendinti.

– Turime planų pertvarkyti ir išplėsti ligoninės Priemimo-skubios pagalbos skyrių. Darbas pandemijos sąlygomis parodė, kad reikia atskirti paslaugas, teikiamas kovidiniams ir kitims pacientams. Esu sakes, kad

(Nukelta į 6 p.)

Informacija dėl vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų

Atsižvelgiant į Prienų rajono savivaldybės keleivių ir mokinių vežojimo koordinavimo komisijos pasiūlymus, Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtinti šiuos Prienų rajono savivaldybės vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų tvarkaraščiai, kurie galių nuo 2021 m. gruodžio 1 d.:

Nr. 4 Stakliškės – Prienai per Vyšniūnus, Rodomis, Medžionis (papildomas reisais iš Stakliškių 6.45 val., kad dirbantieji suspėtų laiku atvykti į darbą);

Nr. 7 Prienai – Veiveriai per Klebiški, Šilavotą (antradieniais ir ketvirtadieniais autobusas užsukus į Kuprius);

Nr. 14 Šeimos klinika – Poliklinika – Civ. kapinės (autobusas važiuos ir per Dvariuko mikrorajoną).

Vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų tvarkaraščius galima rasti Prienų rajono savivaldybės svetainėje <http://www.prienai.lt/go.php/lit/img>, skiltyje „Gyventojams“.

Prienų r. sav. informacija

Kelias atsiranda bekeliaujant...

(Atkelta iš 1 p.)

padėsiančių atstatyti kryžių.

Jie, pasirodo, buvo visai šalia. Tai – nemaža dalis aktyvios Veiverių krašto ūkininkų bendruomenės narinių. Juos ypač sujaudino kalbos, kad kryžius „užkliuvo“ ir jam buvo padėta nugriūti. Nors buvo ir kitokių nuomonų, bet ūkininkai buvo įsitikinę, kad privalu atstatyti kryžių, jį pašventinti ir atsiprašyti Ambrazevičių giminės žmonių.

Taip, anot ūkininkų, būtų pagerbtas pavyzdingai tvarkyto ūkio ūkininkų ir jų vaikų, vaikaičių – šviesių krašto žmonių – atmiminas. Rūtos Vilkauskienės senelis Kazimieras Ambrazevičius, Veiverių seminarijos auklėtinis, mokytojaves ir Veiveriuose, o vėliau buvęs vienos iš Kuno mokyklų direktorių, jo sesuo, įjusi tarnystės žmonėms keliu. Rūtos tėtis buvo Šakių ligoninės vadovas. Jo pavazds užkrėtė ir Rūta, tapusią šeimos gydytoja ir savo gyvenimą taip pat skiriančią žmonėm.

Tame, ko gero, slypėjo ir atsakymas, kodėl reikia atstatyti paminklinį kryžių. Tik, deja, ne visi iš pradžių tai norėjo suprasti.

Bet, kaip saké vienas iš apaštalų šv. Kryžiaus Jonas, kelias atsiranda bekeliaujant. Juo labiau, kad ir su Rūta juo bekeliaujuančiu per tuos pusantru metų daugėjo. Rūpesčiais padėjo dalintis veiveriškiai **Martynas Butkevičius**, **Vytautas Drūlia** ir kiti ūkininkai, istorijos puslapius varčiusi bibliotekininkė **Oksana Venckūnienė**, palaikė Seimo narys **Andrius Kupčinskas**, „namų darbus“ atliko **Prienų rajono savivaldybė**, skyrusi sklypelį laisvoje žemėje, ir **Veiverių seniūnija**, padėjusi paruošti vietą paminklui pastatyti. Su darbais neužtruko ir paminklų meistras **Justinas Mikalauskis**.

Taip drauge susitelkus, praėjusį ketvirtadienį jau turėjome progą susirinkti į atstatyto paminklo pašventinimo renginį – pagarbos religijai, žmogui, žemei, gimtajam kraštui šventę. Paminklas, kurio pamatuose įmūrytos likusio kryžiaus detalės ir ant kurio iškaltas buvęs užrašymas, atsistojo visai šalia buvusios senosios vietas. Taigi ant Ambrazevičių žemės.

Ir tai, man regis, labai svarbu netik Rūtai Ambrazevičiūtei-Vilkauskienei, idėjų ir statybos darbus parėmėsiems ūkininkams, bet ir visiems Veiverių krašto žmonėms. Tarp prisidėjusių prie dar vieno krašto atminties ženklo atgaivinimo – ir vienos verslo žmonės, ir kraštiečiai. Ne vienas jų iš senelių ar tėvų pasakojimų dar prisimena ir apie Ambrazevičių namų tradicijas, rodytą pagarbą ir atjautą aplinkiniams. Tarp susirinkusių į paminklo pašventinimo iškilmes buvo ir veive-

Kartu su veiveriškiais šventėje buvo ir Prienų r. savivaldybės administracijos direktorė Jūratė Zailskienė, Lietuvos žemės ūkio rūmų direktorius Ričardas Dimaitis, Seimo nario Andriaus Kupčinsko padėjėjas Jovidas Juocevičius, perdavęs Seimo nario sveikinimus.

Rūta Ambrazevičiūtė-Vilkauskienė džiaugėsi ir prikeltu giminės atminimo ženklu, ir atstatymo kelyje sutiktais ją supratusiais bei palai-kiusiais bendrakeleiviais. Ji taip pat viliasi, kad paminklą aplankys ir už Atlanto gyvenantys giminaičiai.

riškių dar ligi šiol atmintyje išsaugojusiu karų metais Ambrazevičių pasidalinto pieno ar vėliau senolės Ambrazevičiūtės pasiūlytų vaišių skonį. Kiti ḡi dar mena, kaip, nacionalizavus ūkio pastatus, padargus, arklius ir kitus galvijus, Ambrazevičiūtė-Vilkauskienė buvo kuriamas kolukis.

Taigi Veiverių krašto ūkininkavimo istorija ir tradicijos tiesiog neat siejamos nuo Ambrazevičių ūkio. Gal todėl ir stovint prie atstatyto paminklo negalėjai nepastebėti to gražaus santykio – bent trijų kartų žemdirbių susitelkimo. Šalia po Neprisklausomybės atkūrimo ūkius atkūrusių arba įkūrusių tėvų stovėjo ir jų ūkininkavimo tradicijas tešiantis jaunimas: **Ovidijus, Aušra, Egidijus, Saulius...** Todėl ir norisi tikėti, kad

Kaip ir dažnam Veiveriuose vykstančiam renginiui „dirigavo“ Daiva Venclovienė.

paminklas tikrai neliks užmirštas. Dabar belieka tik užbaigtį įteisinimo dokumentus ir išrašytįji Kultūros paveldo registre, kad, net ir keičiantis sklypo savininkui, objektas būtų sau-

Simboliška, kad į paminklo pašventinimo iškilmes svečiai atvežti ir Rimorystės muziejaus įkūrėjo kunigo Kazimiero Skučo restauruota karieta. Argi gali Veiveriuose būti kitaip?

gomas, jų būtų galima tvarkyti ir lan-kyti. Tiesiog, kad jis taptų dar viena krašto susibūrimų ir prasmingų renginių bei įvairių paminėjimų vie-ta – bendriems darbams vienijančiu

simboliu. Apie tai viltingai buvo kalbama ir prie paminklo, ir vėliau susirinkus prie arbato puodelio Rimorystės muziejuje.

Ramutė Simukauskaitė

Įgyvendintas projektas „Stipri šeima Prienuose“

Dar 2019 metais startavęs projektas **STIPRI ŠEIMA PRIENUOSE** sugebėjo įveikti visus šių dienų sunkumus ir sėkmingai buvo įgyvendintas.

Projektas sėkmingai startavo su savanorystės mokymų programą, kuriuose aktyviai dalyvavo Prienų krašto jaunimas. Mokymuose buvo diskutuojama apie tai, kas yra savanorystė, kaip galima ją praktikuoti bei buvo gilinamas i tai, kokiomis priemonėmis bei formomis galima savanorystę pritaikyti įvairiose veiklose.

Projekto dalyviai buvo labai įvairaus amžiaus – nuo vaikų iki senjorų. Vykė įvairios kūrybinės dirbtuvės, kurių metu savanoriai dalinosi savo įgūdžiais bei žiniomis su socialinė atskirti patiriančiais asmenimis ir ne tik. Projekto vienijo įvairių kartų ir įvairių gebėjimų žmones, viso projekto metu noriai bendradarbiavusius vieni su kita. Projekte dalyvavo 81 dalyvis, iš jų – 16 savanorių.

„Su šiuo projektu mes seniai buvome išlipę iš jo ribų, dar iki karantino sėkmingai įgyven-

dinome socialinę akciją „Augu be mamytės“ ir kitas projekto viduje gimusias iniciatyvas. Akcijos „Augu be mamytės“ tikslas buvo padėti įstaigose augantiems vaikams. Jiems dovanojome geros kokybės arba net ir naujus drabuzius. Dalyvių sulaukėme iš visos Lietuvos. Projekte buvo sulauktą ir daug iššūkių, ypač karantinu metu. Buvo laikas, kai negalėjome sau leisti, kad savanoriautų mūsų jauniūmas, vien dėl to, jog didžioji dauguma mūsų savanorių buvo nepilnamečiai. Tačiau mažais žingsniukais, po truputėlių radome sprendimo būdų, kaip galima savanoriauti ir prisidėti prie priėdintinės vertės kūrimo nerizikuojant jaunu žmonių sveikata. Pastarieji metai visiems kūpini iššūkių, tačiau tai tik dar labiau sustiprina mus visus kartu ir kiekvieną atskirai, – teigia projekto vadovė Roberta Ažukaitė.

„Džiugu, kad Prienuose buvo įgyvendintas projektas „Stipri šeima Prienuose“, kuriamo aktyviai dalyvavo mūsų krašto jauniūmas ir buvo didelis dėmesys skirtas savanorystei. Projektas ypatingesas tuo, kad veiklose galėjo dalyvauti visi – nuo jauniausiuų iki vyriausiuų. Dėkoju projekto vadovei už nuoširdų darbą, – dalindamas mintimis džiaugėsi Prienų miesto VVG vadovas **Mindaugas Rukas**.

Igyvendinant projektą buvo bendradarbiaujama su Prienų rajono socialinių paslaugų centru, Prienų globos name, Prienų rajono švietimo pagalbos tarnyba, Prienų kultūros ir laisvalaikio centre, Prienų rajono Jiezno paramos šeimai centre ir kitomis įstaigomis.

Projektą įgyvendino VšĮ jaunimo organizacija „Prienai“.

„**Stipri šeima Prienuose**“, projekto Nr. 08.6.1-ESFA-V-911-18-0008. Projektas yra įgyvendinamas per Prienų miesto vietas veiklos grupę. Projektą finansuoja Europos socialinis fondas.

Atminties takais

Kur užkasti partizano J. Lukšos-Daumanto palaikai?

Seimas 2021 metus paskelbė partizano Juozo Lukšos-Daumanto metais, nes šiemet suakso 100 metų nuo jo gimimo.

Prienų rajone gimęs rezistentas, vienas ryškiausių partizanų vadų, kovojuusi už Lietuvos laisvę. Jo palaikai nerasti ir jų paieškos tęsiasi iki šiol. Apie partizano užkasimo vietas versijas ir vykdomas paieškas kalbamės su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Specialiųjų tyrimų skyriaus vedėju Rytu NARVYDU.

– **Juozas Lukša-Daumantas „Skirmantas“ pokariu žuvo patekęs į pasalą per susišaudymą 1951 metų rugėjį tuometiniame Veiverių valsčiuje prie Pažerės. Kiek metų tėsiasi šio partizanų vado užkasimo vietas paieškos?**

– Méginiu surasti jo užkasimo vietą buvo. Tačiau konkretių paieškos veiksmų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras ėmėsi nuo 2007 metų.

– **Kur pakastas J. Lukša-Skirmantas, iki šiol nesurasta. Istorikai jo palaikų ieškojo Kauno pakraštyje 2007–2008 metais. Kiek tiketina tiriamą versiją, kad palaikai galėjo būti užkasti Nemuno paupyje, Marvelėje?**

– Apie tai, kad žuvusio partizano Juozo Lukšos-Skirmanto (gimės 1921-08-10, žuvės 1951-09-04) palaikai užkasti vietovėje netoli Č. Radzinausko (Marvelės, Lampėdžių) tilto kairiajame Nemuno krante, man papasakojo buvęs LSSR MGB spec. grupės agentas-smogikas Pranas Preikšaitis. Jis patvirtino, kad 1951 metų rugėjį 4 dieną dalyvavo J. Lukšos suėmimo operacijoje, tačiau vieta, kurioje žuvės partizanas buvo užkastas, jam parodė kitas

agentas, dalyvavęs užkasinėjant.

Su P. Preikšaiti keliis kartus lankytasi 2007–2008 metais jo nurodytoje vietovėje.

– **Ar buvo rasti dokumentai, patvirtinantys šią užkasimo versiją?**

– 2007–2008 metais nurodyta vieta – kairiajame Nemuno krante krūmais apaugęs paupys, apimantis kelis hektarų. Nuo 1951 metų ši vietoje iš esmės pasikeitė: pastatytas miestas Č. Radzinausko tiltas, nutiesti keliai su sankasomis iš kitų vietų užvežto daug grunto, katilinių išdagų ir pan.

Dabar šioje teritorijoje veikia degalinė, kurios 2008 metais dar nebuvė.

Konkrečios vietas P. Preikšaitis negalėjo nurodinti, jo pasakojimas bei apsilankymai vietovėje nufilmoti. Si užkasimo versija tyrinėta 2007–2008 metais, bet ją konkretių patvirtinančių duomenų nerasta.

Apie išdėstyta aplinkybes pranešta J. Lukšos artimiesiems ir Niujorke gyvenančiai J. Lukšos našlei p. Nijolei Braženaiti-Lukšienei-Paronetto.

– **Kokios naujausios Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro žinios apie tai, kur jis galėtu būti užkastas? Ar yra nau-**

„**Vykdydami J. Lukšos palaikų užkasimo vietas paieškas, tikimės, kad ateityje gal atsiliaips kas nors žinantis kokią reikšmingą informaciją, – sako Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Specialiųjų tyrimų skyriaus vedėjas Rytas Narvydas.**

jų versiją?

– Nėra žinoma nė vieno atvejo, kad sovietų saugumiečiai būtų sudare žuvusiu partizanų palaikų užkasimo vietas tikslu planą. Visais atvejais apie tai dokumentuose pažymima abstrakčiai. Pavyzdžiu, „lavonius“ nuvežtas į LSSR MGB Kauno sr. valdybą“ ar nurodant atstumą nuo kokio nors objekto: „Karjere 3 km nuo miestelio“ arba „300 metrų į šiaurės vakarus nuo kapinių“ ir pan.

Vykstant tyrimą dėl J. Lukšos užkasimo vietas tikėtasi rasti bent paminėto pobūdžio dokumentą. Tačiau paieškos Lietuvos ypatingojo

„**Skirmantas“ su bendražygiais, 1947 m. gruodis (J.L. tupi, iš kairės).**

archyvo fonduose rezultatų nedavė.

...Beje, kai kurias versijas, pasirodžiusias viešumoje, pavyzdžiu, Virginijaus Savukyno LRT televizijos laidoje „Istorijos detektivai“, aš vertin labai skeptiškai. Jos nėra paremtos jokiais istoriniais faktais, tačiau vien „išmystymai“.

– **Kas žinoma apie Vilniaus, gal Kauno „Našlaičių“ kapines?**

– J. Lukšos žūties ir atpažinimo faktas, patvirtintas jų pažinojusių liudininkų, tą dokumentą mes turime. Sovietų saugumiečiams nereikėjo vykdyti papildomų veiksmų su partizano kūnu, – instrukcijos juos įpareigojo palaikus nedelsiant slapta užkasti. Derėtų pažymėti, kad užkasimo vieta jie galėjo pasirinkti pagal aplinkybes, t. y. – nebuvo įpareigoti lavonius gabenti į šį anksto numatytas vietas.

Tačiau žinome, kad buvo ir „nuolatinio naudojimo“ vietas. Kaip, antai, Vilniaus „Našlaičių“ kapinės. Galimai analogiškos vietas egzistavo Kauno mieste ar kur nors šalia, kur buvo užkasinėjami Kauno kalnimimo istaigose mirę arba žuvę partizanai. Tačiau nei paieškos archyvuose, nei užklausimai Kauno paminklos augos specialistams, Kauno SJ „Kapinių priežiūra“, morgo darbuotojams bei pokalbiai su daugeliu kauniečių rezultatų nedavė – aktualios informacijos gauti nepavyko.

– **Ar tikimasi surasti, kur galėtu būti J. Lukšos-Skirmanto kapas?**

– Norėčiau pastebeti, kad iki šiol žuvusių partizanų bei sovietų repressijų aukų užkasimo vietas aptiktos remiantis ne dokumentine medžia-

Tai, kas išaugina...

Projektą remia
SPAUDOS,
RADIVO IR
TELEVIZIJOS
RÉMIMO
FONDAS

J. Lukša Daumantas „Skirmantas“

Juozas Lukšos slapyvardžiai:

Juodis – partizanų sąjūdžio organizacinio skyriaus viršininkas
Kazimieras – Vyriausio ginkluotų pajėgų štabo (VGPŠ) Vilniuje adjutantas

Vytis – Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės štabo viršininkas, spaudos ir propagandos skyriaus viršininkas ir Tauro apygardos organo „Laisvės Žvalgas“ redaktorius

Skirmantas – Tauro apygardos Birutės rinktinės vadas, apygardos štabo žvalgybos skyriaus viršininkas

Kęstutis – ekspedicijos į Lenkiją ryšio atstatymui su užsieniu vadovas

Skrajūnas – Lietuvos partizanų BDPS prezidiumo pasiuntinys-igaliotinis Vakaruose

Daumantas – Vakaruose parašytos knygos „Partizanai už geležinės uždangos“ autorius

S. Mykolaitis – grįžęs į Lietuvą 1950 m. rudenį iki žuvimo.

(Šaltinis: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras)

gė, o apie jas žinojusių asmenų parodymais. Pavyzdžiu, Tuskulėnų masinė kapavietė nurodė buvęs sovietinis saugumietis R. Vaigauskas, palaidojimuis „Našlaičių“ kapinėse – ten dirbusio duobkasio sūnus.

Vykstant J. Lukšos palaikų užkasimo vietas paieškas, tikėtasi, kad galbūt atsiliaips kas žinantis kokią nora reikšmingą informaciją, tačiau tyrimui aktualų pranešimų kol kas negauta. Dabar, deja, neturime pakankamai tikslų duomenų, kurie leistų mums nustatyti tikslią palaikų užkasimo vietą.

– **Tačiau rankų nenuleidžiate. Juk rasta nemažai partizanų palaikü, kaip partizano Adolfo Ramanausko-Vanago, Antano Kraujelio-Siaubūno, nors apie juos nebūta žinių dešimtmečiais...**

– Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras šiuo metu kuria paiešką ir identifikavimo skyrių, kuris užsiims partizanų ir kitų žuvusių įvairoiomis aplinkybėmis už Lietuvos laisvę paieška. Numatomai sistemingai dirbtį šioje srityje: vykdyti archyvinę paiešką, organizuoti archeologinius kasinėjimus.

...Manoma, kad Lietuvos žemėlén atgulė daugiau kaip 20 tūkstančių partizanų, deja, pavidžių žinome tik apie 13 tūkstančių...

Bet gyvenime kartais susiklosto aplinkybės ir duomenų atsiranda... Tad išleka viltis, kad žuvusių kaučių kada nors atguls kapinėse.

– **Dékojame jums už išsamų, faktais paremtą pokalbi. Sėkmės ateities paieškose.**

Veronika Pečkienė

Vilniuje atvertas skveras Juozui Lukšai-Daumantui

Minint mūsų kraštiečio, laisvės kovotojo Juozo Lukšos-Daumanto 100-ąsias gimimo metines, Vilniuje, Tuskulėnų, Apkasų ir Minties gatvių sankirtoje, atvertas jam skirtas skveras. Tai – simbolinis pagarbos ženklas svarbiams laisvės kovų dalyviui, kurio atminimui ateityje šiame skvere turėtų iškilti ir paminklas. Šiuo tikslu rengiamos konkursu sąlygos, kurios bus pristatytos Lietuvos dailininkų sąjungoje. Tikimasi, kad jau kitų metų pavaasarį bus išrinktas geriausias būsimo paminklo projektas.

Lapkričio 23 dieną, dalyvaujančios Lietuvos kariuomenės dienai ir skvero atidarymui skirtose iškilimėse, krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas pabrėžė, kad nuo

mūsų pačių priklauso, ar sugebėsime apsaugoti žymiaus partizano atminimą: „Šiandien visa tai, ką mums paliko Juozas Lukša-Daumantas, yra mūsų rankose. Šie palikimai mus įpareigoja pasakoti apie rezistencinės kovos istoriją taip, kaip ją matė pats Juozas Lukša-Daumantas“.

Netoli naujojo J. Lukšos-Dau-

manto vardo skvero Žirmūnuose veikė partizanų šstabas, kuriamo dažnai lankydavosi ir pats rezistencijos dalyvis. Tiesa, vietovė jau pasikeitusi, ir minimos vilos nebėra.

Skvere suformuota keletas poilsio zonų su suoleliais, želdiniais, pėsčiųjų ir dviračių takais, vaikų žaidimų, sporto ir aktyviaus poilsio

aikštėlėmis, atnaujintas apšvietimas. J. Lukšos-Daumanto atminimą mena pastatyta memorialinė lenta, kurio išraišai lietuvių, anglų kalbomis ir Brailio raštu.

Dalė Lazauskienė

Delfi. Kastyčio Mačiūno nuotrauka

Tolerancijos laukas

Jautrios jaunimo istorijos virs meno kūrinių

Dar vasarą keliu jaunuolių įgyvendintas unikalus projektas „Po grindim“ sulaukė gausybės teigiamų įvertinimų ne tik iš bendraamžių, bet ir patyrusių kultūros atstovų. Prienuose besilankiusių Lietuvos kultūros centro lyderių įkvėpti šios idėjos jaunieji kūrėjai nuspindė iniciuoti daugiau jaunimo sumanymą.

Tik šįkart atviros jaunimo erdvės lankytuojų užmojai kur kas didesni. Jie sieks svarbaus tikslą – atkreipti dėmesį į problemas, su kuriomis susiduria jaunieji piliečiai, bei ugdyti tolerancijos lygį visuomenėje. Siekiant kilnaus tikslą, visai netrukus bus pristatytas naujas projektas – „Tylų portretai“, kurio metu jautrios jaunimo patirtys virs meno kūrinių, prabylančiais apie jaunuju visuomenės narių skaudulius.

„Dauguma iš mūsų vaikystėje esame patyrę sunukumą: skausmo akimirku, įvairių traumų ar nuoskaudų, apie kurias dažnai nutilime ir niekam nepasakojame. Ne paslaptis, kad visuomenė dažnai tokius dalykus nuvertina, tad šiuo projektu norime plėsti tolerancijos ribas: mažinti patyčias, neigiamą visuomenės požiūrį bei poveikį jaunam žmogui. Prieināt atviros jaunimo erdvės „Prienas“ lankytuojai dalyvauja Erasmus+ programos finansuojamame projekte „Me be4 you“. Šio projekto metu jaunuoliams ir kilo idėja ištirti mūsų krašto jaunimo problemas ir skaudulius, su kuriais jie susiduria, ir visa tai visuomenėi pristatyti, pasitelkiant vieną iš paveikliausių formų šiuolaikiame pasaulyje – vizualųjį meną.

Atvira jaunimo erdvė „Prienas“ siekia išsiaiškinti ir padėti jaunuoliams, juos skatinama atsiverti, išsilieti ir papasakoti apie tai, ką dažnai jie yra linkę nutyleti, todėl jaunimas kviečiamas anoniškai pateikti savo istorijas, kurios vėliau pavirs į meno kūrinius, eksponuojamus Prienų miesto erdvėse“, – apie naują projektą pasakoja iniciatyvinės grupės atstovai.

Anot organizatoriu, „Tylų portretai“ suteikia

Aktuali informacija

Lietuvos paštas: kaip adresuoti šventines siuntas, kad jos sklandžiai pasiektų gavėjus?

Artėjant šventiniams laikotarpiui, Lietuvos paštą primena, kad tinkamas adresavimas ypač svarbus sklandžiam siunto pristatymui. Nepilnas adresas, senas pašto kodas, automatiškai suvesti neatnaujinti duomenys iš el. parduotuvų – tai tik kelios priežastys, dėl kurių siunto kartais vėluoja arba visai nepasiekia gavėjų. Pastebima, kad iki šiol net iki 10 proc. siuntų Lietuvos paštą pasiekia netinkamai adresuotos.

Tikslių, pilni gavėjo ir adreso duomenys – būtini

Siekiant, kad siunciama siunta, laiškas ar atvirlaiškis su šventiniais sveikinimais pasiektų gavėjų, svarbiausia nurodyti visus reikalingus, tikslius ir pilnus gavėjo duomenis. Tai padaryti kur kas paprasčiau formuojant siuntimą internetu Lietuvos pašto savitarnoje, nes sistema prašo užpildyti visus reikalingus duomenis, taip pat siūlo tinkamų adresų variantus, tačiau rašant duomenis ranka ar suvedant juos kitoje sistemoje, svarbu žinoti, kaip duomenis pateikti tinkamai. Adresuojant svarbu pateikti:

- pilną gavėjo vardą bei pavardę. Vietoj to nurodytas slapyvardis, paštomo, prekybos centro, įmonės pavadinimas ar pan. gali sukelti sunkumą bandant pasiekti gavėją;

- tikslų, nesutrumpintą gatvės pavadinimą, pavyzdžiu, Antilių Sodų 3-oji g./Loretos Asanavičiūtės g. ir pan. Pilną gatvės pavadinimą visada galima pasitikrinti Lietuvos pašto interneuto puslapyje;

- namo ir, jei yra, būtinai – buto numerį;

- pašto kodą. Tai itin svarbūs 5 skaičiai, kurie patikslina rašytinį adresą. Visoje Lietuvoje ir net kai kurių miestų apimtyje yra gatvių vienodais pavadinimais, tad nurodytas pašto kodas tokiu atveju padeda išvengti pristatymo nesusiraptimų;

- miesto / gyvenvietės pavadinimą, šalį. Jeigu gavėjas gyvena vietovėje, kuri nėra savivaldybės centras, reikia nurodyti rajoną, kuriam priklauso gyvenvietė. Siunciant į užsienį, valstybės pavadinimas rašomas didžiosiomis spausdintinėmis raidėmis anglų arba prancūzų kalba.

Ne mažiau svarbi ir duomenų pateikimo tvarka. Pildant duomenis įvairoje platformose, prašomus duomenis reikėtų vesti į atitinkamus laukelius, o ne bet kuria tvarka. Taip pat rečiau, bet vis dar pasitaiko atvejų, kai adresuojant ranka sumaišomos gavėjo ir siuntėjo adreso vietos. Primenama, kad gavėjo asmenvardis ir adresas rašomi dešinės voko / siuntos pusės apačioje, o siuntėjo – kairės voko / siuntos pusės viršuje.

Adresuojant svarbu nurodyti ir telefono numerį

Vienas svarbiausiu duomenų, reikalingų, kad gavėjas būtų kuo greičiau informuotas apie kviečiamą atsiimti šventinį siuntinį – telefono numeris. Jį reikėtų nurodyti gavėjo adreso pabaigoje, po šalies pavadinimu. Nurodzius telefono numerį gavėjas gaus SMS žinutę su kvietimu atsiimti šventinį siuntinį paše arba paštomate.

Žygis Lietuvos Kariuomenės dienai paminėti

Lapkričio 20 d. Kaune vyko 20 km patriotinis žygis „Lietuvos karielias“ Kariuomenės dienai paminėti. Žygijo dalyvavo daug patriotiškai nusiteikusių žygeivių. Prienų rajonui atstovavo mokyklų jaunieji šauliai: Išlaužo pagr. mokyklos (vad. Rolandas Meškauskas), Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos (vad. Mantas Butkus), Skriaudžių pagr. mokyklos (vad. Žydrūnas Šakočius), Prienų mokyklų (vad. Tomas Stanevičius) ir Jiezno gimnazijos (vad. Sigitas Žalys).

Žygį pradėjome prie IX forto. Nuėj nemažą dalį kelio (apie 6 km), pasiekėme X fortą, kur gavome pirmają žygio atžymą. Truputį įkvėtelėjė žygį tėsėme toliau. Kelias nuo IX iki X forto buvo sudėtingas: po vakarykščio lietaus keliai buvo pažliugę ir slidūs, ant kalvų, po lapais, buvo didelis purvo sluoksnių, dėl kurio buvo sunku kopti. Ėjome Nevėžio pakrantę, kol pasiekėme antrą sustojimą.

Antra mūsų stotelė buvo prie Laisvės gynėjų paminklo. Išamžinę nuotraukoje, tėsėme kelią dar vieno trumpo sustojimo link, kur susipažinome su Juozo Vitkaus inžinierijos bataliono kariškiais. Jie mums

papasakojo apie įvairiausią išminavimo įrangą.

Tęsiant mūsų kelionę eiti buvo siek tiek lengviau, kadangi žinojome, jog jau įveikėme didžiąją dalį kelio. Priėjus trečiąjai stotelei, mes lengviau atsidusome: pagaliau turėsime galimybę sočiai pasisotinti ir pailsėti! Mus vairino Kauno VD 2 rinktinės šauliai šauliška koše ir arbata.

Atgavė jėgas leidomės finišo link. Žygiuoti teko mišku su įvairiomis kliūtimis: tai slidūs kalneliai nuo liečiaus ir šlapiai lapų, tai nuokalnės, išgriuvė medžiai ir mišku upeliukai. Išėj iš miško, pasiekėme „civilizaciją“, dabar teko eiti gyvenamaisiais Pakaunės naujakurių kvartalais. Eiti

buvo sudėtinga, nes buvo didelis mašinų judėjimas. Vieni vairuotojai buvo kultūringi ir, pamatę žygeivių koloną, praleisdavo, o kitieis buvo „vienodai“ (taip ir parodo vairuotojai savo kultūrą).

Pagaliau pasiekėme finišą! Dabar buvo galima atsiųpti. Pasirodo, kad mūsų maršruto atstumas

buvo 20 km ir beveik 100 m. Gavė žygio dalyvio diplomus, būdamis geros nuotaikos, atsisveikinome su draugais ir išvykome namo ilsetis, svajodami apie naujus žygius.

Prienų 206 kuopos jaunosis šaulės Miglė Kardokaitė ir Skaistė Petraciūtė

Tikisi, kad sveikatos sistemos pertvarka Prienų rajonui nebus skausminga

(Atkelta iš 2 p.)

patalpas remontuotume net ir tuo atveju, jeigu negautume žadamo finansavimo. Tam, kad patalpos būtų šiuolaikiškai įrengtos, nereikia labai didelių investicijų, todėl lėšų surastume ir patys, juolab kad ligoninė dirba nenuostolingai. Jeigu tik už teikiamas atskiras paslaugas su mažosiomis ligoninėmis būtų normaliai atsiskaitoma, ligoninė gyvuotų, – svarstė meras.

Jis priminė, kad Prienų ligoninė aptarnauja dvių savivaldybių gyventojus, taip pat turistus bei pacientus, atvykusius į Birštono sanatorijas, tačiau apie tai, anot jo, mo-

deliuojant sveikatos priežiūros įstaigų pertvarkos modelius kažkodėl nutylima.

A. Vaicekausko teigimu, Greitios medicinos pagalbos tarnybą centralizacija, ko gero, būtų logiškas žingsnis, kuris leistų racionaliai išdėstyti GMP brigadą budėjimo vietas. Juk ir šiuo metu į iškvietimus Veiveriuose greičiau gali atvykti GMP brigada iš Kauno, o kito rajono pakraščio gyventojus neretai aptarnauja Alytaus GMP brigada. Tokia praktika, kai nelieka ribų tarp GMP įstaigų aptarnaujamų teritorijų, sėkmingesnai taikoma COVID-19 pandemijos metu, – pabrėžė meras.

Dalė Lazauskiene

Prienų turguje

Ona ALIŠAUSKIENĖ

Paklausiai buvo guminė avalynė

Gyventojai paprastai domisi sinoptikų orų prognozėmis, tuo labiau – turgininkai. Kadangi sinoptikai savaitgaliui pranašavo prastą orą, gausų sniegą, šlapdribą, daugelis prekeivii, ypač tie, kurių prekybos vietas po atviru dangumi, į turų nesiruošė, be to, nujautė, jog bus mažai pirkėjų. Taip ir buvo praėjusio šeštadienio turguje – mažai ir pardavėjų, ir pirkėjų. O atvykusiems diena buvo ne iš malonių, kai galima neskubant ir prekes apžiūrinėti, ir šiaip pašmirinėti. Be to, dar apsunkina viena problema, tai – automobilių pastatymas. Paliksi automobilį Kauno gatvėje – toli ateiti pagyvenusiems žmonėms, pastatysi Revuonos gatvėje prie turgavietės, kurioje atsirado ištisinė linija, – lauk laiškelio iš policijos. Taigi nei su tvarka žemėje, nei su gamta nepasigalynėsi. Yra kaip yra.

Prekyba šeštadienio turguje vyko po stoginėmis, paviljonuose ar pačių išskleistu skėčiu. Nuolatiniai pardavėjai prekiavo pieno, mėsos produktais, daržovėmis, vaisiais, daugiau buvo naujų drabužių nei padėvėtų. Anksčiausiai, ko gero, išperkami pieno produktai. Apie aštuantį valandą ūkininkė **Aldona Šlėguviene** iš Saltinėnų kaimo jau buvo išpardavusi visus atsivežtus sūrius. Jų buvo galima dar pasirinkti pas kitas kaimo moteris. Pardavėja iš Skriaudžių krašto buvo daug jų prigaminusi ir atvežusi. Ir pasirinkimas didelis – ir varškės, ir saldūs, ir kepti... Sūriai yra sveriamai, kilogramas kainavo 4 euros, vienas kainuoja ir 3, ir 3,5 euro, mokėti reikia pagal svorį. Anot pardavėjos, sūrių kaina išlikusi tokia pati, „vasarinė“, o šios produkcijos vis mažėja. Kilogramas varškės kainavo 2–2,5 euro.

Daržovėmis prekiavo irgi tie patys pardavėjai, kaip ir kitaip šeštadieniais. Dirbo ir Tartoko daržovių kioskas. Kilogramas gūžinių kopūstų kainavo 60–70 euro centų, rau-gintų – 1,5–1,8 euro, svogūnų – 60 euro centų, bulvių – 40–60 euro centų, burokelių – 60 euro centų, morkų

– 70 euro centų, už cukiniją pardavėjas norėjo gauti vieną eurą. Buvo keletas ryšlių svogūnų laiškų. Ūkininkai Petras ir **Ina Lukševičiai** iš Jiezno seniūnijos Truncų kaimo jau baigia išparduoti savo ūkyje užaugintus česnakus, kilogramas jų kainavo 4 euros, o prastesni, nerūšiniai – po eura. Pasak ūkininko, užsodinę buvo 30 aru (Šiame plote buvo susodinė 500 kg česnakų), ir derlius neblogas. Mat ūkininkas šioje srityje ne naujokas, jau aštuonerius metus augina šią prieskoninę daržovę. Pardavimui ūkininkai paruošia ir džiovintų mal-tų česnakų, jų 100 g kainuoja 1,7 euro, česnakų žiedų su druska 300 g – 2 euros, dar pagamindavo ir su medumi. Pasak ūkininko, tai paklausūs prieskonai mėsos marinavimui, kitiems jos gaminiams.

Esant tokiemis orams, be to, imuninei sistemai stiprinti žmonės turi savų receptų, naudoja ir česnaką, ir medų, spanguoles. Bitininkas **Robertas** kilogramą medaus pardavė už 6 euros, o pusės litro stiklainėlijo – už 4,5 euro. Bitininkas pastebi, jog pirkėjų vis mažėja, mat jaunimas turgumi nesidomi, o senų žmonių vis mazta. O prekiaujančiųjų medumi

daryra nemažai, galima rinktis. Prie-niškė už litrą spanguolių praše 4 euro, atvežtinės iš kitur kainavo 3,5 euro. Už 5 euros buvo galima nusipirkti obuolinių sūrelį.

Mėsos taip pat galima pasirinkti: ir šviežios, ir parūkytos, įvairių jos gaminių. Ir kainos dar tokios pat, kaip ir ankstesniais turgadieniais. Jau šventėms daugelis žmonių nusipirkė skrostų ančių, jų kilogramas kainavo 6 euros, viena antis svérė apie 2 kilogramus. Nudirto triušio kilogramas kainavo 7 euros, o svérė jie po 1,5–2 kilogramus. Šiame turguje kiek ilgėliau užsibuvu kiaušiniai, pardavėjai už dešimtį jų praše po 2 euros (jauniklių vištų), už didelius – po 2,5 euro.

Gyvūnų kampelyje buvo prekiaujama vištomi. Buvo pašarų.

Kadangi ne viena šeimininkė nori papuošti namus šventėms, jau iš anksto pirk'o užuolaidas, mat darbar didesnis pasirinkimas, o jomis prekyvietėje prekiaujama ir papras-tomis dienomis.

Daugelis suskubo ieškoti guminės avalynės, todėl ir pirkėjų prie jos buvo. Guminius pašiltintus aulinukus buvo galima nusipirkti už 14–18 eurus, išsistojamus – už 9 euros. Daugelis pirk'o žieminę odinę avalynę. Taigi, ko kam reikėjo, galėjo nusipirkti ir ši šeštadienį.

„Prienų turguje perki, savo kraštą tu remi!!!“

PR Nuo gruodžio 1 d. keičiasi testavimas mobiliuose punktuose

Nuo gruodžio 1 d. keičiantis privalomo darbuotojų testavimo ir Galimybų pasi išdavimo tvarkoms, mobiliuose punktuose nebebus atliekami greitieji antigeno testai. Asmenų, kurie greitajam antigeno testui atlikti mobiliuose punktuose yra užsiregistravę po gruodžio 1 d., registracijos bus atšaukiamas.

Privalomai testuotis turintiems asmenims tyrimai nebebus finansuojami valstybės biudžeto lėšomis, todėl jieems mobiliuose punktuose nebebus atliekami greitieji antigeno testai, o Galimybų pasą bus galima gauti tik turint neigiamą PGR tyrimo atsakymą.

Taip pat nuo gruodžio 1 d. mo-

biliuose punktuose nebebus tiriami asmenys, vykstantys į užsieni. Asmenys, vykstantys į užsieni, atlikti PGR tyrimus savo lėšomis galės ištaigose, kurias galite rasti čia.

Nemokamai mobiliuose punktuose testuotis ir toliau galės nėščiosios ir asmenys, turintys medicininį kontraindikacijų skiepui, kartu

pateikdami papildomus dokumentus (nėščiosios kortelę ar išrašą iš ESPBI IS dėl kontraindikacijų), jiems bus atliekami PGR tyrimai.

Be šių asmenų valstybės biudžeto lėšomis mobiliuose punktuose tyrimai ir toliau bus atliekami: simpptomų turintiems asmenims, salytų turėjusiems asmenims, asmenims prieš hospitalizacijas, iš užsienio grįžusiems asmenims, asmenims, gavusiems teigiamą greitojo antigeno teste rezultatą, asmenims, kuriems rekomenduojama išsirti po aplinkos paviršių tyrimo.

SAM Spaudos tarnyba

Savivaldybės administracijai pirkimo. Nauji automobiliai gali būti nupirkti tik kitais metais, todėl galbūt bus ieškoma ir kitų galimybių. Dėl to, kam atiteks vienas iš įsigytų automobilių, jau apsispręsta, mero nuomone, automobilis labiau reikalinas Šilavoto seniūnijai, kuri naudojasi prastos techninės būklės transportu.

Algimantas Šidlauskas domėjosi, kaip sekasi rinkti šių metų savivaldybės biudžeto pajamas. Finansų skyriaus vedėjas **Jurgitas Čerkauskienės** teigimu, planas vykdomas 83 proc., šiuo metu jį papildo pajamos iš žemės ir žemės nuomos, gyventojų pajamų mokesčio.

Tarybos nariams teiraujantis, meras patvirtino informaciją apie tai, kad iš Prienų KKSC sukčiai išviliojo nemažą sumą lėšų. A. Vaicekausko teigimu, nors visos ištaigos buvo išpėtos dėl galimų atvejų, sukčiai tobulėja ir randa būdų, kaip pasipelnyti. Mero potvarkiu sudaryta komisija, įvykio aplinkybes aiškinasi policija, Finansų skyriui pavesta įdiegti kontrolės sistemas, kad ateityje panašių atvejų būtu išvengta.

Tarybos nariai išsakė pastabų dėl nuotolinio būdu vykstančių posėdžių, dalis jų pageidavo rajonui aktualius klausimus svarstyti posėdžių salėje, juolab kad, jų teigimu, daugumai vienų renginių – koncertų, sporto varžybų – neatsaukti ir vyksta laikantis saugumo reikalavimų.

Dalė Lazauskiene

Gaisrai. Lapkričio 25 d. 09:36 val. gautas pranešimas, jog Prienų r. sav., Išlaužo sen., Patelviškio k., dega lengvasis automobilis, žmonių viduje nėra. Atvykus ugniagesiams automobilis buvo beveik sudeges. Gaisras užgesintas. Automobilis „VV Passat“ sudege nepataisomai.

Lapkričio 27 d. 16:33 val. gautas pranešimas, jog Birštono sav., Birštono sen., Žemaitkiemio k., Panemunės g., dega 1 aukšto medinis namas. Atvykus ugniagesiams pastatas degė atvira liepsna. Namas 9x9 m, vieno aukšto, su mansarda, medinis, dengtas šiferiu. Nudegė stogas, sudegė veranda ir prie jos buvęs kambarys. Sulietas namo vidus ir Jame buvę namų apyvokos daiktai. Vanduo gaisrui gesinti dviem motoriniais siurbliais buvo tiekiamas iš Nemuno. Dūmų detektoriai buvo.

Parengta pagal Alytaus apskrities VPK ir Kauno PGV pirmines informacijas

Šventės artėja: „Tele2“ padės pasiruošti dovanas Kalėdoms numeris VIENAS!

Artėjant Kalėdoms „Tele2“ pristato išskirtinius dovanų pasiūlymus. Šiais metais operatorius visiems žmonėms linki, kad didžiosios metų šventės būtų džiugios, o jų metu skambėtų artimųjų juokas. Todėl neatsitiktinai šiu metų kalėdinės kampanijos žinia: Su „Tele2“ – Kalėdos numeris VIENAS!

Ryšiu su artimaisiais stiprinti, Kalėdų nuotaikai kurti ir džiaugsmui dovanoti operatorius paruošė visą galybę pasiūlymų, kuriuos rasite <https://tele2.lt/privaitemis/akcijos>.

Išmanieji telefonai – Kalėdinės nuolaidos ir dovanos

Ypatingai gausūs operatoriaus kalėdiniai išmaniujuji telefonų pasiūlymai. Rinktis yra iš ko – sau tinkamą įrenginį čia atras „Android“ ir „iOS“ gerbėjai, biudžetinio varianto ar prabangaus išmanijoje ieškantys.

„Samsung“ telefonų gerbėjai rinktis galės net iš 6 skirtinės modelių. Pavyzdžiu, jei dairotes sio gamintojo flagmano, tobulai jums tiks „Samsung Galaxy S21 5G“ (128 GB). Siuo metu įrenginio kaina su 24 mén. sutartimi ir bet kuriuo pokalbių planu, skelbiamu www.tele2.lt, bei tik 1 Eur pradine įmoka – 33,25 Eur/mén. Taip pat išsigiję ši telefonų dovanų gausite ir „Samsung Galaxy A12 5G“ telefono. Įrenginiams taikomas vienkartinis 5,25 Eur laikmenos mokestis.

Jei ieškote telefono savo vaikui, apsvarstykitė „Samsung Galaxy A03“ (32 GB). Šis išmanusis su 24 mén. sutartimi ir 21 Eur pradine įmoka kainuos vos 4,92 Eur/mén. Išmaniajam taikomas vienkartinis 5,25 Eur laikmenos mokestis. Ekonomiško varianto ieškantiems verta pagalvoti ir apie lietuviškajį „Fonus M1“ (64 GB), kurį su 24 mén. sutartimi ir 1 Eur pradine įmoka išsigijti galite už 7,83 Eur/mén. Išmaniajam taikomas vienkartinis 5,25 Eur laikmenos mokestis.

Si „Tele2“ numeris vienas Kalėdos laukia ir „Apple“ flagmanų entuziastų. Isigijant naujai „iPhone 13“ (128 GB) modelį su 24 mén. sutartimi ir bet kuriuo pokalbių planu, skelbiamu www.tele2.lt, bei pradine 267 Eur įmoka, įrenginys kainuos 25,91 Eur/mén.

Internetas – metus laiko nemokamai ir patrauklūs įrangos pasiūlymai

Puiki naujienai tiems, kuriuose artimieji gyvena kitame Lietuvos mieste, kitoje šalyje ir tiems, kurie

Delfi TV

KETVIRTADIENIS

- 06:00 2800 km Dunojumi baidare su A. Valužiaviciumi
- 06:30 2800 km Dunojumi baidare su A. Valužiaviciumi
- 07:00 Delfi rytas
- 08:00 Ugnikalnių takais
- 08:30 Ugnikalnių takais
- 09:00 Ugnikalnių takais
- 09:30 Sveikatos receptas
- 10:15 Receptų receptai
- 11:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
- 12:00 Marketingas 360
- 12:30 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
- 13:30 Orijaus kelionės. Vedėjas Orius Gasanovas
- 14:00 Gimė ne Lietuvoje
- 14:30 Jos vardas mama
- 15:00 Ateities karta
- 16:00 Delfi diena. Svarbiausiai išvykių apžvalga
- 17:30 Iš esmės su A. Peredniu

programa

2021.12.02-2021.12.05

- 18:30 2800 km Dunojumi baidare su A. Valužiaviciumi
- 19:00 2800 km Dunojumi baidare su A. Valužiaviciumi
- 20:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
- 21:00 Lietuviškos atostogos
- 21:30 Automobilis už 0 euru
- 22:00 Retro automobilių dirbtuvės
- 22:30 Gimė ne Lietuvoje
- 23:00 Iš esmės su A. Peredniu
- 23:00 Delfi diena
- 01:30 Iš esmės su A. Peredniu
- 02:30 Delfi diena
- 04:00 Kitokie pasikalbėjimai
- PENKTADIENIS**
- 06:00 2800 km Dunojumi baidare su A. Valužiaviciumi
- 06:30 2800 km Dunojumi baidare su A. Valužiaviciumi
- 07:00 Delfi rytas
- 08:00 Orijaus kelionių archyvai
- 08:30 Orijaus kelionių archyvai
- 09:00 Orijaus kelionių archyvai
- 09:30 Orijaus kelionių archyvai

Gyvenimas

SIŪLO DARBA

Kaune kebabinei reikalingi darbuotojai: kebabų kepėjos (-ai), pardavėjos (-ai). Atlyginimas dienai 60 eury su mokesčiais. Reikaliu esant, darbo dienomis yra kambariai nakvynėi. Darbas slenkančiu grafiuku. Tel. pasiteiravimui: 8 686 07 408, 8 686 07 280.

leškomi vairuotojai

su CE kategorija po LT ir Baltijos šalis. Atlyginimas – 1000-1500 eury/mén. įrankas.

Kreipkitės tel. 8 699 19 170.

leškomi betonuotojai-montuotojai Vilniuje ir Kaune.

Reikalavimai: patirtis dirbant su surenkuamuoju gelžbetoniu ir metalu. Mes Jums siūlome – stabilų, motyvuojantį bei darbo rezultatus atitinkantį atlyginimą, kuris yra nuo 1000 Eur „i rankas“. Tel. 8 614 30 865.

IVAIRŪS

Ieško išsinuomoti kambarių Prienuose. Tel. 8 675 90 100.

Dovanouju jauną sterilizuotą katytę ir kastruotą katinėlį. Tvarkingi, gražūs. Galiu atvežti. Tel. 8 620 32 585.

Holostinės sveikatos kabinetas. Nustačius stuburo pažeidimų, nervų užspaudimų, kraujotakos sutrikimų ir kt. priežastis, pats organizamas pašalinia problema. Tel. 8 620 92 722.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda MALKAS, supjautas kaledėlis, rastukais. Skubiai, nemojamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Įvairios prekės

Parduodami nauji šaldytuvai ir šaldikliai „Snaigė“. Pristatymas į namus nemokamas. Tel. 8 675 50 466.

Parduodame kiaulės skerdieną puslėmis. Lietuviška, svilinta, kaina – 2,65 Eur/kg, puslė sveria apie 50–60 kg. Lenkiška, kaina – 2,40 Eur/kg. Tel. 8 607 12 690.

Visų rūsių žaliuzės, roletai, romanės, tinkleliai nuo vabzdžių, tentai. UAB „Soliteka“, tel. 8 612 88 885. el. paštas info@soliteka.lt

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailyentes, dedame visų tipų grindis, klojame plytelės, atliekame santechnikos darbus, elektros instalacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

VISI SANTECHNIKOS DARBI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras katilinių įrengimas.

Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

Šlifuojame, dedame ir laukoje parke, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

Vežame grūdus, trašas ir kitus birius krovinius. Tel. 8 698 28 063.

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINU DURIS – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniam pastatams ir rūsiams. Dirbam ir karantino metu. Tel.: 8 653 93 193.

2021 m. gruodžio 1 d.

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Brangiai perku mišką, gali būti su bendrasavininkais, sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Brangiai perkame miškus su žeme arba išsikirtimui. Tel. +370 675 24 422.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė **brangiai perka** galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ – įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčias, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel. 8 612 34 503.

Įmonė **perka** galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

Įvairios prekės

Įmonė perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu 8 607 67 679.

KREKENAVOS
UAB „Krekenavos agrofirmos“
PERKA GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORI.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: (8-614)93124

agaras
PERKA KARVES, BULIUS, TELYČIAS
Tel.: 8 620 25 152,
8 800 08 801
ATISKAITOME IŠ KARTO!
Pagal skerdeną ir gyvą svorį. Brangiai mėsinius.

PASLAUGOS

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairią gelžbetoninę produkciją.

Vežame žvyrą, smėlį. **Atliekame** metalo tekinimo ir suvirinimo darbus. Tel. 8 687 95 399.

Kaminų idėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

Tvarkome apleistus sklypus. Pjaujame, genējame medžius, krūmyrus. Karpome gyvatvores, atliekame kitus aplinkos tvarkymo darbus. Tel. 8 670 18 048.

SEKMADIENIS
06:00 Mano pramogos veidai
06:45 Mano pramogos veidai
07:30 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
08:30 Marketingas 360
09:00 Šaros Barsa
09:30 Receptų receptai
10:00 Alfo didysis šou. Vedėjas Alfas Ivanauskas
11:00 Radikalus smalsumas
11:30 Išvilių
12:00 Čepas veža
12:30 Šiandienės kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis
13:30 Meistro dienoraštis
14:00 neŽVAIRUOK
14:30 nežVAIRUOK
15:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
16:00 Orijaus kelionių archyvai
16:30 Orijaus kelionių archyvai
17:00 Pokalbiai prie jūros
17:30 Orijaus kelionių archyvai
Orijaus Gasanovas
18:00 Jūs rūmtai? Savaitės apžvalga linksmai. Vedėja Kristina Pocytė
18:30 Lietuviškos atostogos
19:00 Ugnikalnių takais
19:30 Ugnikalnių takais
20:00 Ugnikalnių takais
20:30 I pasaulio kraštą
21:00 Kaip pas žmones
22:00 Kitokie pasikalbėjimai
00:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
01:00 Mano pramogos veidai
01:45 Mano pramogos veidai
02:30 Kitokie pasikalbėjimai
04:30 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
05:15 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
SEKMADIENIS
06:00 Mano pramogos veidai
06:45 Mano pramogos veidai
07:30 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
08:30 Šiandienės kimba. Vedėjas Saulius Vigraitis
09:30 Meistro dienoraštis
10:00 Alfus vienos namuose
11:00 Receptų receptai
11:30 Išpakuota

Keliauk. Pažink. Dalinkis.

Jūratė Zailskienė: Andalūzija – kraštas, kuris ne tik nustebino, bet ir privertė įsimylėti

Tėsinys. Pradžia – lapkričio 27 d.

Andalūziją yra puiki vieta keliaujamams, norintiems aplankytį mums sunkiai ištariamą vietovę – **Gibraltara**, vos 6,8 kvadratinio kilometro ploto ir kiek daugiau nei 30 000 gyventojų turinčią teritoriją. Artėjant prie jo, vis ryškiau matėsi garsioji uola – galina ir kiek grėsminga. Truputį nerimavome, ar būsime įleisti su ID kortelėmis į Jungtinės Karalystės, kuri jau pasitraukusi iš ES, užjūrio teritoriją, net svarstėme palikti automobilių Ispanijoje ir eiti pėsčiomis. Žinojome, kad taip daro dauguma turistų, bet, apsukses žiede kelis ratus, vis dėlto pasukome sienos link, ir viskas pavyko puikiai. Prie sienos užtrukome apie 15 min., greitai supratome, kad eismas Gibraltare vyksta iprastai, kaip ir pas mus, dešine puse, galima atsiskaityti ne tik svarais, bet ir eurais, o benzinas pięgiasias visos kelionės metu. Beje, tai yra vienintelė vieta Europoje, kur laisvėje gyvena beždžionės. Smagu jas stebeti, bet tik kol nepradeda savivaliauti. Jos geba per akimirksni išvaiko atimti sumuštinį, iškraustyti paliktą kūdikio vežimelį ir suvalgyti ten rastą sausainį. Jų gebėjimas laipiota praktiskai sienomis – tikrai stebino. Visai netoli ese išpuoseleto botanikos sodo lyno keltuvu pakilus į pačią uolos viršunę, atsiveria ne-realus grožis – vanduo, miestas, sodai, uostas su kruziniais laivais. Tolumoje matyti ir Maroko krantai. Idomu, kad Gibraltaras turi ir léktuvų pakilimo taką, kertantį automobilių gatvę, kurią, kylant léktuvui,

Ronda.

uždaruo užtvarus.

Aplankytas netoli esantis kūrortas **Kadizas** išsiširkia tuo, kad yra beveik saloje, ir, norint į jį patekti, reikia važiuoti ilgu tiltu. O jei kūrorto link važiuojo nuo Sevilijos, jau pamatai ir kitokį kraštovaizdį – plynus laukus, druskų kasyklą. Boloujančios pakelės išduoda, kad čia neseniai nuimtas medvilnės derlius. Pasirodo, Andalūzija yra antra Europos valstybė po Graikijos, daugiausia užauginanti medvilnės. Mums pasiekė, kad radome dar nenuimtos medvilnės lauką ir galėjome iš arti apžiūrėti šį mums egzotiškai atrostantį augalą.

Dauguma iš mūsų anglų filmuose dažnai girdime aktorius sakant, „paskanaukime chereso“ (arba

šešio). Niekada per daug nesigilino me, kas tai per gerimas, gal net pagalvodavome, kad tai vyšnių likeris ar trauktinė. Ir tik šioje kelionėje supratome, jog tai yra garsus vynas Cherasas, gaminamas labai nedidelėje Andalūzijos teritorijoje. Jo gamyba išsiširkia tuo, kad vyno, kuris yra kiek spirituotas, statinės trimis eilėmis statomas viena ant kitos, vynas nuolat nupilamas iš apatinės statinės ir nauju papildomas į viršutinę (taip vyksta nuolatinė kaita), o jam rūgstant susidaro ypatingų mielių sluoksnis. Tai suteikia cheresui išskirtinį skonį ir spalvą.

Kelionės metu aplankėme **Jerez a Frontera** miestą, kuriame įsikūrusi ne viena vyno darykla (bodega). Pasisekė, kad turėjome galimybę aplankytin vieną garsiausią ir seniausią vyno daryklą Gonzales Byass (Tio Pepe), veikiančią nuo 1847 metų. Jos įspūdinguose rūsiuose esančios statinės byloja apie sunkų darbą, ilga-mečių tradicijų ir skonio puoselėjimą.

Visoje Andalūzijoje dominuoja balti namai, tik kai kur jie papuošti ochros apvadais, tad važiuojant negali akių atitraukti nuo kalnuose tarsi perlų pabertų baltų miestelių (Pueblos Blancos). Vienas iš jų, **Ronda**, skirtas ne silpnų nervų žiūrovams. Šis miestas įsikūręs ant milžiniškos kalkakmenio uolos abipus gilaus tarpeklio. Rondos pietinė dalis – tipiškas Pueblo Blanco su akmenimis grīstomis gatvelėmis, langų grotelėmis ir akinamai baltais namais. Čia yra ir viena seniausią Ispanijoje builių kovų areną (atidaryta 1785 m.) bei žavi XVIII a. andalūzietės skulptūrą.

Na, o kelionės pabaigai pasilik-

Gibraltaro uola.

Granados vaizdas nuo Alhambros bokštų.

me aplankytį **Granadą** – įkvepiančią, egzotišką ir palikusią svarbų pėdsaką Europos istorijoje. VIII a. miestą užėmė ir iki XV a. pabaigos valdė maurai prikvetė čia daug pirklių, amatininkų, mokslininkų, tad miestas tapo kultūros židiniu. Senasis autentiškas Albaicino kvartalas, kylančis į kalną, žavi siauromis akmenimis grīstomis gatvelėmis, šalia stovinčiomis vilomis su mauriška puošyba ir sodais, amatininkų dirbtuvėlėmis. O Nasridų dinastijos pastatyti Alhambros rūmai Granadoje – puišus erdvės, šviesos, vandens, puošbos elementų ir gamtos derinys, laikomas maurų architektūros šeudvru. Patarimas keliautojams – bilietus į šį šeudvrą reikia užsisakyti internetu iš anksto, jei nenorite likti už nuostabiju rūmų durų. Užlipęs ant statutėlio kalno, pamatai visą ansamblį, kurį sudaro rūmai, Alcazaba*, Karolio V rūmai, Generalifė rūmai ir nuostabieji sodai. Šis ansamblis įrašytas į UNESCO paveldo sąrašą. Nors puošbai naudotos paprasdos medžiagos (gipsas, medis ir plytelės), tačiau jos buvo nuostabiai apdorotos. Čia gausu mozaikų, arabeskų*, freskų, medžio drožinių, vandens fontanų ir latakų. Galima tik pasidžiaugti, kad 1812 m. Napoleonui, o 1821 m. žemės drebėjimui nepavyko jų sunaikinti.

Karalienei Izabelei I 1492 m. iš-

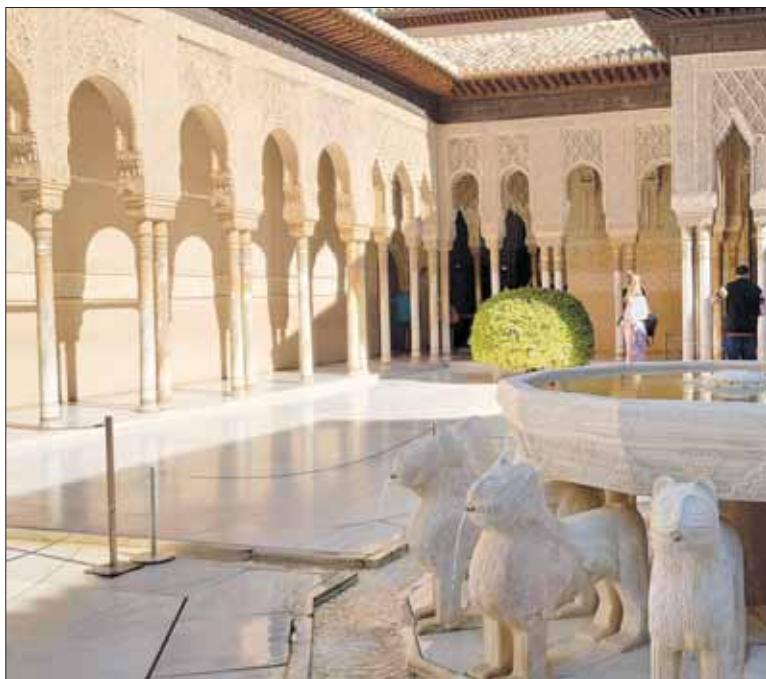
vijus maurus iš Granados, kuri buvo paskutinis jų bastionas Ispanijoje, miestas įgavo ir Europos kultūros bruožų. Šio miesto katedra pastatyta anksčiau čia buvusios mečetės vietoje, kai iš miesto buvo išvyti maurai. Šalia jos esančioje koplyčioje palaidota karališkoji pora – Izabelė I ir Ferdinandas II. Ta pati Izabelė I, kuri palaimino K. Kolumbo keliones, atnešusias Ispanijai ne tik šlovę, bet ir turtus. Čia taip pat yra ir šių karalių muziejus, kuriame eksponuojami jų asmeniniai daiktai, tokie, kaip Izabelės karūna, skeptras, meno kolekcija, Ferdinando kardas.

Beje, ispaniškas žodis „granada“ lietuviškai reiškia „granatas“, kuris yra visiems žinomas vaisius. Aišku, dėl to net gatvių dekoratyviniai stulpeliai, suvenyrų yra puošti šių vaisių detalėmis. Beje, vietinis granatas puikaus skonio – saldus ir su stambiomis sėklomis, o iberijos kumpis, kaip ir tradicinė jų ciorizo dešra su paprikomis, tiesiog tirpsta burnoje.

Granada, kurioje susipina kálnai, išpuoseleti sodai, žaismingos paukščių giesmės, nuostabus maistas ir oras, draugiški žmonės ir tiesiog gatvėje šokamas aistringas flamencas – ypač efektinga kelionės po Andalūziją pabaiga. Tokia stipri, kad supratome, jog tikrai sugrįšime į ši kraštą – įkvėpti, pajusti, sužinoti.

*Arabeska – islamo šalių meno sudėtingo piešinio ornamentas iš susipynusių stilizuotų augalinų arba geometrinų motyvų.

*Alcazaba – pilis, pastatytā už maurų miesto sienų.

Vienas iš Alhambros rūmų kiemelių.

Kalmarų porcija buvo iššūkis skrandžiui.

Vietinių ūkininkų produkcijos parduotuvė.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Simukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Simukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autoriių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

remia rubrikas „Kultūra: mūmystė ir šalia mūsų“
(Fondo parama – 10 000 Eur.)
ir „Tai, kas išaugina...“
(Fondo parama – 12 000 Eur.)

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spaudo. Apimtis – 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais – 1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Internete skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas

Spaudė UAB „Alytaus Spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ